

Túnels del tren

Montesquiu

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: A la riba esquerra del riu Ter, per sota del turó del Castell de Montesquiu i de la zona de les Planeses.

Coordenades:

Latitud: 42.110582073701
Longitud: 2.2116866521502
UTM Est (X): 434827
UTM Nord (Y): 4662355

Classificació

Número de fitxa: 08131 - 63
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX-XX
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: Xarxa natura 2000
Observacions protecció: El Pla especial del Parc del Castell de Montesquiu va ser aprovat en data 30 de juliol de 1986 i publicada la seva aprovació en el DOGC núm. 755 de 20 d'octubre de 1986 i modificat en data en data 2 d'abril de 1998 i publicada la seva aprovació en el DOGC núm. 2.672 de 2 de juliol de 1998.
Data aprovació: dc., 30/07/1986 - 12:00
Accés: Difícil
Ús actual: Estructural
Titularitat: Pública
Titular: RENFE. Plaça dels Països Catalans, s/n. Barcelona
Fitxes associades:

[Pont del tren](#)

[Estació del ferrocarril La Farga de Bebié](#)

Descripció

El traçat del ferrocarril al seu pas pel municipi de Montesquiu, compta amb dos túnels en el seu traçat, el túnel del Rocal i el de les Planeses. Aquest formen part del traçat del ferrocarril de via única que uneix Barcelona-Puigcerdà i fins la Tor de Querol, també conegut com a tren transpirinenc oriental. Antigament el tren fins a Sant Joan de les Abadesses era conegut com el ferrocarril del carbó.

El túnel del Rocal o de Montesquiu té una llargada entorn a 90 metres, i s'inicia al punt quilomètric 94,270. El de les Planeses és de 79,50 metres de llargada i es troba poc després, al punt quilomètric 94,270 (en alguna referència es cita com Túnel Safont). El tren que circula per aquesta línia és de via única.

La boca nord del túnel del Rocal està situada prop del Carbur de Baix, en una zona on també hi ha un pas per creuar a les vies que permet accedir a la central i també als horts que hi ha a aquesta zona. A la banda est de la via hi ha la font de la Codineta i les pistes que porten al castell, a les masies,.. Al costat d'aquest pas hi ha la Casella del Carbur, l'edifici està abandonat i en un estat avançat d'esfondrament.

Al costat del túnel de les Planeses, també hi ha una casella anomenada de les Planeses, per trobar-se al camí que porta a la masia d'aquest nom.

Observacions:

Al turó del Rocal, sobre el túnel, hi havia un camí que era emprat per anar cap a la zona del Carbur de Baix, en èpoques en que no hi havia manera de creuar el riu des del poble. Els treballadors i treballadores havien d'anar a travessar el riu pel pont de Sant Quirze, creuar el túnel per sobre el Rocal i baixar pel camí. Sembla que per anar a la Farga també era comú anar-hi per la via del tren.

La imatge antiga ha estat facilitada per l'Ajuntament de Montesquiu.

Història

Les primeres informacions que parlen de projectar una línia que unís Barcelona amb Sant Joan de les Abadesses, amb l'objectiu de transportar carbó de les mines de la zona d'Ogassa i Surroca, data del 1844. La seva construcció va passar per diverses fases, canvis d'empresa,.. que van anar provocant diversos endarreriments.

El 1851 es va fundà la companyia Camins de Ferro de Barcelona a Granollers que va iniciar la construcció de la línia a l'any 1851. El 1854 s'havia construït fins a Granollers. El 1877 va tornar-hi a haver un canvi de concessió per a la construcció i explotació de la línia que faltava fins Sant Joan de les Abadesses, se'n va fer càrrec la companyia Ferrocarril i mines de Sant Joan de les Abadesses. El tren arribava a Vic l'any 1876 i finalment el tram fins Sant Joan de les Abadesses es posava en funcionament l'any 1880. El tram fins a Sant Quirze de Besora consta que es va inaugurar l'octubre del 1879, i el 20 de juny de 1880 el ferrocarril arribava a Ripoll; no seria fins al 17 d'octubre del mateix any que finalment arribaria a Sant Joan de les Abadesses.

El 1904 arran d'un tractat entre Espanya i França es va acordar crear dues noves línies transpirinenques, una de les quals suposava la continuació d'aquesta línia de Barcelona a Vic i Sant Joan de les Abadesses, connectant Ripoll amb la Tor de Querol. Al 1919 es connectava amb Ribes de Freser i el 1922 amb la Molina i Puigcerdà. No seria fins el 1929 que es connectaria amb la Tor de Querol.

Mentre hi havia el pont metàl·lic molta gent de Montesquiú anava a Sant Quirze creuant el riu i passant pel túnel del Rocall.

Bibliografia

-ANGLADA I FREIXER, ALBERT (1994): Història del poble de Montesquiú. Un itinerari per a descriure els fets, els ambients i els personatges d'un singular municipi català. Montesquiú: Ajuntament de Montesquiú.

-CENTRE DE DOCUMENTACIÓ I RECERCA HISTÒRICA DE MONTESQUIU (2004-2014) (2015): Montesquiú, el valor de la gent. Ripoll: Maideu, SL.

-PLADEVALL I FONT, Antoni (1978): Montesquiú. Notícia històrica. En el centenari de la creació de la parròquia. Montesquiú: Parròquia de Montesquiú. Impremta Planàs, Sant Hipòlit de Voltregà.

-MOLINA MORENO, José Antonio (1984): Montesquiú al sud del Ripollès. Ripoll: Maideu.

